

אור דוד

בס"ד | ג' אדר א' תשע"ט

פרשת שבוע	כניסת שבת			יציאת שבת		גיליון מספר	מוקדש לע"נ הבה"ח דוד צברדלינג ז"ל בן שלמה זלמן ושושנה נעמי הי"ו
	ירושלים	יבנה	מצפה רמון	ירושלים	יבנה		
תרומה	16:43	17:00	16:57	17:57	17:59	33	
				18:00			

אורות הפרשה – הרב נאור מאיר גנון שליט"א.

"ויקחו לי תרומה"- צריך להיות כתוב: "ויתנו" לכאורה. אלא שבאמת כל העולם שייך לה' והוא נתן לנו את הכסף כדי שנשתמש בו לדברים טובים למצוות הצדקה וכך רש"י מפרש: "ויקחו לי-משלי". הרמב"ם כותב ב"משנה תורה", ספר זרעים הלכות מתנות עניים פרק י' הלכה א' שמצוות הצדקה היא מצוות עשה הכי חשובה בתורה ועוד שמלכות ישראל תקום בזכות הצדקה שנאמר: "בצדקה תכונני", ושישראל נגאלים בזכות הצדקה שנאמר: "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" עוד כותב הרמב"ם שם בהלכה ז' ש-8 מעלות יש בצדקה והגדולה מכולם היא "לסדר עבודה" לעני ואז אתה גורם לו לצאת ממעגל העוני ולעמוד בכוחות עצמו. העניין בזה הוא שלעני אין בטחון עצמי והוא חושב שתמיד יישאר עני. אם נחזק אותו ונאמין בו שיום יבוא והוא יעמוד בכוחות עצמו ולא יצטרך לבריות זה הדבר הגדול ביותר. דבר נוסף: היום הוא יום פטירתו של האדר"ת-רבי אליהו דוד רבינוביץ' תאומים זצ"ל שהיה רב העיר ירושלים וחמיו של הרב קוק. שנזכה ללכת בדרכם, שנזכה לתת הרבה צדקה ולחיות חיים של חסד כאברהם אבינו ובמהרה נגאל. אוהב אתכם! שבת שלום (-):

דבר בעיתו מה טוב - מאורעות התנ"ך בתאריך היומי, על פי ספרו של הבח"ה דוד צברדלינג ז"ל.

ג' אדר: טו ושיצא בִּיתָה דְּנָה עַד יוֹם תִּלְתֵּה לִיכַח אָדָר דִּי הִיא שְׁנַת שֵׁת לְמַלְכוּת דְּרִגְוִשׁ מֶלְכָּא: טז וְעִבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּהִנִּי וְלֹיֵא וּשְׂאָר בְּנֵי גְלוּתָא חֲנַפְתּוּ בֵּית אֱלֹהָא דְּנָה בְּחֻדָּה: יז וְהִקְרְבוּ לְחֲנַפְתּוּ בֵּית אֱלֹהָא דְּנָה תוֹרִין מָאָה דְּכָרִין מֵאֲתִין אֲמָרִין אַרְבַּע מָאָה וּצְפִירֵי עֲזִין כְּתִיב לַחֲטִיָּא לְחַטָּאָה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל תְּרִי עֶשֶׂר לְמִנָּן שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל: יח וְהִקְיִמוּ כְּהִנִּי בְּפִלְגֵּתָהּ וְלֹיֵא בְּמַחְלָקָתָהּ עַל עֲבִידֵי אֱלֹהָא דִּי בִירוּשָׁלַם כְּכַתֵּב סֵפֶר מִשָּׁה:

(עזרא ו, טו-יח)

(פסוק טו)

מר"ן **בן איש חי** - פרשת תרומה שנה שניה.

א. כל דבר שאסור לישראל לעשותו, אסור לומר לנכרי לעשותו; ולא עוד אלא אפילו שלא אמר לו הישראל לעשות, אלא הנכרי מאליו ומעצמו עשה מלאכה לצורך ישראל, אסור ליהנות ממנה בשבת, אלא צריך להמתין לערב בכדי שיעשו.

ב. אע"פ שאסור להניח לנכרי לעשות מלאכה לישראל בשבת - בין בחינם, בין בשכר, דהיינו שכיר יום - ואע"פ שעושה הנכרי מעצמו ולא אמר לו הישראל לעשות לו בשבת, מכל מקום אם הנכרי עושה בתורת קבלנות, שקיבל עליו לעשות כך וכך - בין שעושה בשביל ישראל משלו, בין שעושה בשביל ישראל משל ישראל, דהיינו שנתן לו בגד לתפור וקצץ לו שכר בעד כל הבגד - הרי זה מותר להניחו לעשות המלאכה בשבת; ובלבד שלא יאמר לו "עשה בשבת!" וכן מותר ליתן לו הבגד בערב-שבת סמוך לחשיכה, אע"פ שיודע בודאי שיעשה הנכרי בשבת, ואע"פ שהישראל חפץ בכך בלבד, יען כי הנכרי אדעתא דנפשיה קעבד לטובת עצמו כדי לקבל שכרו, ואין הישראל אומר לו בפירוש שיעשה בשבת; ברם צריך ליזהר שלא יעשה המלאכה בבית ישראל מפני מראית העין, שאין יודעים העולם שהוא קבלן. ונמצא שלשה תנאים בדבר: האחד, שקצץ שכרו; והשני, שלא יאמר לו לעשות בשבת; והשלישי, דאינו עושה בבית ישראל.

במה דברים אמורים? בקבלן שעושה מלאכה בדבר התלוש שיוכל לעשותה הנכרי בביתו, דליכא חשש מראית העין, אבל אם עושה המלאכה במחובר, כגון לבנות ביתו של ישראל או לקצור שדהו וכיוצא בזה, אסור אפילו בקבלן, כיון דגלוי לעולם שזו המלאכה של ישראל - חושבין שהנכרי הוא שכיר-יום ואינו קבלן. ואפילו מלאכת התלוש, אם היא מפורסמת וידועה לרבים שהיא של ישראל, ונעשית במקום גלוי ומפורסם, כגון ספינה שדרך לעשותה על שפת הנהר וכיוצא בזה, אסור מפני מראית העין. וכל מלאכה שעושה הנכרי בקבלנות בביתו - אם אינה ידועה לרבים שהיא של ישראל, אע"פ שיודעים בה קצת בני-אדם, לא גזרו בה רבנן.

ג. ראובן בנה ביתו ונשאר לו תל עפר ברחוב לפני בפתח ביתו, ושכר הגוי בקבלנות שיפנה העפר כולו בשכר קצוב, והגוי בא לפנות העפר בשבת; אין צריך למחות בידו אע"פ שהכול יודעים שזה העפר הוא של ישראל, עם כל זה הכול יודעים שאין דרכם לפנות עפר כזה בשכירות יום אלא בקבלנות; וכאשר העלה הרב "נדיב-לב", חלק א', אורח חיים, סימן י'. ופה עירנו יע"א גם כן ידוע וברור אצל הכול דאין עושים זה אלא בקבלנות, וש"י.

זרע שמשון - פרשת תרומה אות ב'.

'יִדְבַּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ תְּקִחוּ אֶת תְּרוּמָתִי.' (כה,א): יש לדקדק דלכאורה יותר ראוי לומר ויתנו לי תרומה. ויש לבאר עפ"י מה שמצינו בגמרא (נדרים ט: חולין ב:): חסידים הראשונים היו מביאים כבשתן לעזרה ושם היו נודרים ומקדישים אותה כדי שלא יבואו לידי מעילה. ולכן אמר הכתוב שבזמן שבאים ליתן תרומה לא ידרו בה בתחילה ואח"כ ישלמו את הנדר, אלא מתחילה יפרישו אותה ורק אח"כ [סמוך לשעת הנתינה] יקראו עליה שם נדבה, וזה כוונת הכתוב ויקחו דמשמע שיקחו בידם, ורק אח"כ יאמרו לי תרומה. ובזה נראה לבאר כוונת המדרש תחילת הפרשה (שמות לג א) ויקחו לך תרומה, הדא הוא דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו. וקשה מאי קמ"ל, ומה ענין זה לזה. וי"ל דהנה בפסוק זה גם כן קשה שהתחיל כי לקח טוב משמע שהתורה הוא מקח, וסיים נתתי לכם משמע שהתורה ניתנה במתנה. וכוונת המדרש לתרץ קושיה זו כפי שמתורץ בפסוק ויקחו לי תרומה, שאף בענין לימוד התורה בתחילה אין התורה מתנה לאדם ונקראת על שמו שלהקב"ה, ורק אח"כ נקראת על שמו של האדם כמבואר בגמרא (ע"ז יט.), ולכן בתחילת לימודו של האדם צריך הוא לטרוח הרבה כמו שמבואר בגמרא וברש"י (שם) שבתחילה ליגרוס איניש אף שמשכח ואף שאינו מבין את לימודו שיש לו קושיות שאינו יודע לתרצם, והיינו שהתורה הוי כמקח שצריך לטרוח בה לקנותה, אולם אח"כ נקראת על שמו שיודע מעצמו לתרץ כיון שמקבלה במתנה. וזה מה שסיים הכתוב לומר תורתי אל תעזבו, שאף על פי שמתחילה כשהתורה עדיין שלי ונקראת תורתי, היא קשה לכם מפני שצריך הרבה טורח, אפילו הכי אל תעזבו אותה, שאחר הטורח יבוא המנוחה, ותהיה התורה נקראת תורתו - שלכם.

עץ החיים - פירוש הסולם על הזוהר, פרשת תרומה דפו"י מ"א ט"ד.

א) א"ר שמעון בן יוחאי וכו'. אמר רשב"י, בשעה שהאדם משכים בבוקר, ומניח תפלין בראשו, ותפילין ברושם קדוש בזרוע, ומתעטף בעטוף של מצוה, ובא לצאת משער ביתו, ד' מלאכים קדושים מתחברים עמו, ויוצאים עמו משער ביתו, ומלויים אותו לבית הכנסת, ומכריזים לפניו, תנו כבוד לצורת המלך הקדוש, תנו כבוד לבן המלך, לפנים היקר של המלך. רוח הקדוש שורה עליו, מכריז ואומר, ישראל אשר בך אתפאר. **ב) בתר הכי אית וכו'.** אח"כ יש לו לקרות פרשת בראשית עד יום אחד. שהוא חשוב, ושבח הכל. אח"כ יעסוק בפרשת קרבנות לכפר עליו. ויאמר כל הקרבנות האלו, ויאמר

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה, כדי לכפר על כל ההרהורים והמחשבות שבלילה. ואח"כ ישבח בתשבות של דוד המלך. ובשביל זה נכנס האדם בשערי בית הכלה, נשאי המלכות, והיא מתקנת, והמדרגות מתקנות עמה. **ג) כיון דמטי ליוצר וכו'.** כיון שהגיע ליצר אור, שהוא תחילת תפילת הישיבה, אז כל המדרגות פותחות שערים. ואז כתוב, כתמרות עשן. מה תמרות עשן של הקטורת עולה, והמדרגות מתחברות אלו באלו, אף כאן, התפילה היא כתמרות עשן דקטורת, שעולה, והמדרגות מתחברות ומתקשרות אלו באלו. כי הוא מקשר אותן. ע"י תפלתו.

אביעה חידות מני קדם

חידון לפרשת "נב" (שמואל-א' פרקים כא-כה, א) מקבילה ל-תרומה על פי חיבורו של הבח"ה דוד צברדלינג ז"ל.

א. מה שם הכהן שבגב נמצא ד. מי פגע בכל הכהנים

והוא אל דוד יצא **אשר אפוד בד הם נשאים**

ב. את מי ראה דואג בא לגב ה. מה אחימלך לשאול ענה

אל אחימלך בן אחיטוב **כאשר המלך אליו קרא**

ג. לאיזו עיר דוד ברח **ו. מה נאמר שבן אחד לאחימלך עשה**

אחרי שאת זרוב גלית לקח **והוא מקלט אצל דוד מצא**

שבת שלום

לתגובות, הקדשות והערות: or.david.way@gmail.com

פתרונות לגליון הקודם: אחי, בבקר, גלית את א"נך, דבר, הדבר, ותוסף

מוקדש להצלחת: נאור מאיר בן אסתר ורעייתו, אוריאל בן אלישבע חפצי ורעייתו.